

Коментарі

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

до зауважень та рекомендацій, викладених у звіті експертної групи «Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми»

30407 Архівістика та управління документацією

Рівень вищої освіти – бакалавр, спеціальність – 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	
Кафедра АСПІН знаходиться на етапі трансформації від переміщення архівістики з спеціальних історичних дисциплін до спеціальності 029 — включення документознавчого та інформатизаційних аспектів є виявленою в ОП, однак доопрацювання потребує комунікативно-інформаційний аспект (напрямок прикладних соціальних комунікацій). Рекомендація: запрошувати до гостьових лекцій фахівців з соціальних комунікацій з інших ЗВО за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа. В ОП не згадується РН 10 Кваліфіковано використовувати типове комп'ютерне та офісне обладнання. Враховуючи наявність додаткових РН в ОП, які деталізують певні аспекти РН 10 стандарту, ЕГ рекомендує ввести до нової редакції ОП РН 10, що передбачене стандарту ВО за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Критерій 1 відповідає рівню В. ЕГ констатує відповідність за підкритеріями 1.1., 1.2., 1.3. Повна відповідність за 1.4. можлива за внесення РН 10, передбаченої стандартом ВО до наступної редакції ОП. Визначаючи унікальність ОП з акцентом на архівну справу, ЕГ рекомендує підсилити при проектуванні наступних версій ОП напрям прикладних соціальних комунікацій; запрошувати до гостьових лекцій фахівців з соціальних комунікацій з інших ЗВО за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа.	У процесі оновлення ОП та РПНД планується розширити комунікативно-інформаційний аспект підготовки здобувачів. У подальшому планується врахувати рекомендацію і запрошувати до гостьових лекцій фахівців з соціальних комунікацій з інших ЗВО за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа. Кваліфіковане оволодіння та використання типового комп'ютерного та офісного обладнання забезпечується передбаченими в ОП ПРН 22 (РН 8 Стандарту ВО) Використовувати знання технічних характеристик, конструкційних особливостей, призначення і правил експлуатації комп'ютерної техніки та офісного обладнання для вирішення технічних завдань спеціальності, що забезпечується зокрема ОК 25 Інформаційні технології, системи і ресурси в архівній та бібліотечній справі, ОК 27 Web-програмування та проектування сайтів, ОК 31 Виробнича практика в державних установах; ПРН 11 Керувати документальними процесами діяльності установ, користуватися засобами електронного документообігу, організувати референтну та офісну діяльність (РН Стандарту ВО), що забезпечується зокрема ОК 20 Електронний документообіг, ОК 21 Системи управління базами даних, ОК 24 Керування документальними процесами, ОК 26 Електронне урядування, ОК 38 Теорія та практика референтської діяльності. До наступної редакції ОП буде окремо внесено РН 10 Кваліфіковано використовувати типове комп'ютерне та офісне обладнання.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	
1. Технічне оформлення логічно-структурної схеми ОПІ не дозволяє побачити взаємозв'язки між конкретними ОК. Опрацювавши робочі програми навчальних дисциплін, ЕГ змогла переконатися у наявності взаємозв'язків та логічності викладу навчальних дисциплін по семестрах, проте розробникам ОПІ слід звернути увагу на технічне відображення цих взаємозв'язків в структурно-логічній схемі освітньої програми та	1. Підрозділ 2.2. Структурно-логічна схема ОП загалом містить основні елементи, які відображають взаємозв'язки, послідовність та логічність викладання навчальних дисциплін. У наступній редакції ОП буде враховано рекомендацію та доопрацьовано технічне оформлення логічно-структурної схеми. 2. Ніякої невідповідності між описом ОПІ і навчальним планом не

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
відобразити відповідні зміни у підрозділ 2.2 ОПП. Також, у структурно-логічній схемі відсутні деякі із обов'язкових ОК, зокрема: «Діловодство», «Керування документаційними процесами», «Історія державних установ України», «Палеографія і дипломатика», «Теорія та практика референтської діяльності». 2. Має місце певна невідповідність між ОПП та навчальним планом щодо термінів навчання. В ОПП ідеться про 4 роки, в той час НП передбачає підготовку бакалаврів протягом 3 років та 10 місяців. ЕГ рекомендує переглянути та узгодити ОП та НП з питань термінів навчання. 3. Крім того, у навчальному плані не відображена широка можливість вибору дисциплін з переліку, яка доступна здобувачам, адже НП відображає тільки дві дисципліни з переліку. ЕГ рекомендує внести зміни до навчального плану, передбачивши наявність кредитів для цих вибіркового дисциплін, при цьому без чіткого зазначення назв ОК. 4. Відповідно до щоденників та звітів практик (отриманих ЕГ від гаранта; документи прикріплені у системі) інформаційно-аналітична практика проходила у період з 01 по 15 липня, як і передбачено НП. В той час, виробнича практика проходила у 7 семестрі (10-24 жовтня), згідно з НП та з робочою програмою така практика передбачена вкінці 6-го семестру (червень-липень). Відповідно до щоденника архівної практики, наданого ЗВО, практика відбувалася на початку жовтня. У навчальному плані зафіксовано період для такої практики – перший-другий тиждень липня. Виходячи з цього, ЕГ рекомендує звернути увагу на узгодження НП та графіків навчального процесу здобувачів.	існує: ОПП вказує обсяг програми в кредитах і тривалість в академічних роках, а навчальний план фіксує тривалість виконання програми за планом з точністю до місяця. Саме в такому порядку відповідна інформація наводиться і в додатку до диплома: тривалість навчання в академічних роках в п.3.2 і фактична тривалість навчання (років і місяців) в п.6.1.1 Саме таке відображення тривалості навчання і має бути 3. Університет вважає недоцільним виконання такої рекомендації. В НП відображаються ті вибірково компоненти які рекомендуються укладачами програми, студент який не обирає їх може через свій персональний кабінет обрати будь-яку із інших 20 тисяч дисциплін які викладаються в університеті. І вже в робочих (оперативних) навчальних планах відображаються тільки ті дисципліни які обрали студент і вказується скільки студентів їх обрали (при цьому, якщо студент однієї програми обрав дисципліну іншої програми то за цієї дисципліною він включається у робочий навчальний план тієї (другої) програми. Ця система добре працює і дозволяє як найкраще організувати навчання. Додамо що за цією ОПП планується оновити та розширити вибір дисциплін з переліку за результатами опитування та вивчення думки здобувачів освіти. 4. У зв'язку з виробничою необхідністю, обумовленою воєнним станом, специфікою організації архівною установою умов праці, через обмежений доступ до бази практики, з метою дотримання норм безпеки виробничу практику у 2022 р. було перенесено з липня на жовтень, попередньо узгодивши нові терміни з базою практики та погодивши з навчально-методичним відділом університету, адже безпека здобувачів освіти є пріоритетом при організації освітнього процесу. Такого роду зміни фіксуються відповідними наказами із корекцією графіку навчального процесу за відповідним курсом .
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	
В межах ОП відсутня практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти чи у неформальній освіті, що не є недоліком, проте з метою покращення ОП, ЕГ рекомендує НПП випускової кафедри розглянути можливість: 1) імплементувати практику перезарахування	1. Зарахування результатів навчання, отриманих у інших ЗВО та у неформальній/інформальній освіті регламентовано внутрішніми нормативними документами.

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
результатів неформальної освіти, наприклад, з використанням освітніх платформ Coursera, Prometheus, EdEra, edX, FutureLearn та ін. а також поінформувати здобувачів щодо такої можливості; 2) ЕГ рекомендує НПП випускової кафедри розглянути можливість налагодження співпраці із закладами фахової передвищої освіти і можливість зарахування випускників таких закладів на скорочений термін навчання за даною ОП.	Зарахування результатів навчання отриманих у інших ЗВО здійснюється при поновленні і переведенні (через приймальну комісію), а також при академічній мобільності (в автоматичному режимі, відповідно до укладених угод). Перезарахування результатів навчання здобутих у неформальній освіті було поза правовим полем (незаконним) і України і ЄС аж до набуття чинності наказом МОН України за № 130 від 16 березня 2022 року «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». Відповідне Положення (http://senate.univ.kiev.ua/?p=2271) в Університеті було розроблено і введено в дію наказом ректора № 86-32 від 07 лютого 2023 року. При цьому Університет не має жодного права силювати здобувачів освіти здобувати ті компетентності які має забезпечити програма на будь-яких зовнішніх платформах – це було б невиконанням своїх зобов'язань з боку Університету. Перезарахування результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти можливе виключно за бажанням здобувача – це його додаткові можливості. І нарешті – ніде в світі відсутність фактів перезарахування результатів неформальної освіти не вважається недоліком – недоліком є необ'єктивне перезарахування, перезарахування без обґрунтування і без дотримання вимог якості тощо. 2. Співпраця в цьому напрямі із закладами фахової передвищої освіти ведеться за всіма спеціальностями які готує Університет, однак успішною вона є майже виключно там для таких вступників виділяються місця державного замовлення, чого на жаль не має за даною спеціальністю.
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	
Інтернаціоналізація ЗВО імплементована в дану ОП переважно шляхом участі в міжнародних конференціях та стажуваннях та потребує подальшого розвитку (спрямування співпраці орієнтовано в першу чергу на розвиток архівної справи). Рекомендовано розширити співпрацю також у	1. Інтернаціоналізація та міжнародна співпраця НПП у рамках ОП Архівістика та управління документацією спрямована на розвиток як архівознавчого, так і управлінсько-документознавчого компонентів. Випускова кафедра активно

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
напрямках, дотичних не лише до ретроспективних, але і оперативних документно-комунікативних ресурсів (управління документацією). Низка РПНД (до ОК 13, ОК 17, ОК 09) містить позиції з деактуалізованих джерел у списку літератури; також бібліографічний опис джерел подано неуніфіковано - за правилами різних ДСТУ. Також ЕГ рекомендує до РП з ОК 13, ОК 17 та ОК 09 оновити перелік рекомендованих джерел та літератури новими редакціями нормативних документів та навчально-методичною літературою; уніфікувати бібліографічний опис літератури в РП або за ДСТУ 2006 року, або за ДСТУ 2015 року.	співпрацює з зарубіжними ЗВО, які готують фахівців у галузі архівістики та управління документацією, зокрема: Archives and Records Management Department (Університет Alma Mater Europaea, Maribor, Slovenia) та Instytut Historii i Archiwistyki, katedra archiwistyki i zarządzania dokumentacją (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). НПП вивчає досвід зарубіжних колег та використовує його у навчальному процесі. Вивчаються сучасні підходи у роботі з документами впродовж всього їхнього життєвого циклу від створення, оперативного обігу і до передавання на архівне зберігання, використання новітніх інформаційних технологій в архівістиці та управлінні документацією. Здобувачі, відвідуючи Міжнародну архівну школу, вебінари та конференції знайомляться з сучасними підходами і практиками зарубіжних колег у цих сферах. НПП та здобувачами ОП вивчаються та розробляються проблеми електронного архівознавства, наповнення та репрезентації документних інформаційних ресурсів, соціальних медіа. У подальшому планується поглиблювати ці напрями. 2. НПП, які забезпечують викладання ОК на освітній програмі, загалом регулярно переглядають змістове наповнення РПНД, актуалізують списки рекомендованих джерел. До початку 2023/2024 навчального року будуть оновлені РПНД, переліки рекомендованих джерел доповнені новими редакціями нормативних документів, бібліографічний опис джерел та літератури буде уніфікований.
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	
Курсові роботи студентів вибірково підлягають перевірці на наявність текстових запозичень. ЕГ рекомендує закладу вищої освіти розширити використання програми Unichesk для перевірки на наявність текстових запозичень робіт науково-педагогічних працівників та курсових робіт студентів.	Нормативними документами не визначено необхідність перевірки на текстові збіги курсових робіт. На даному етапі відповідальність за дотримання здобувачами академічної доброчесності під час написання курсових робіт несе науковий керівник, який може самостійно перевіряти роботу на плагіат, а також визначати оригінальність дослідження, самостійність та обґрунтованість його висновків та узагальнень. Всі наукові праці НПП при подачі до наукових фахових видань, у т. ч. які видаються на історичному факультеті Університету, проходять перевірку програмою Unichesk та «сліпе» рецензування. Науково-методичні праці також перевіряються програмою Unichesk,

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
	рецензуються, розглядаються на Науково-методичній комісії, затверджуються до друку на Вченій раді факультету. Відтак це зауваження не доцільно кваліфікувати як недолік.
Критерій 6. Людські ресурси Враховуючи належну публікаційна активність НПП у фахових виданнях категорії "Б", ЕГ рекомендує активізувати НПП публікаційну активність також у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus, Web of Science. Проаналізувавши публікаційну активність НПП, які забезпечують ОК 09, ОК 13, ОК 17, ОК 24, ЕГ констатувала, що публікації забезпечуються у наукових виданнях історичної спрямованості. Водночас специфіка цих дисциплін має бути представлена також у виданнях, які належать до галузі "соціальні комунікації". Рекомендація: для НПП, які забезпечують ОК 9, ОК 13, ОК 17, ОК 24 варто розширити свою публікаційну активність та представляти результати своїх досліджень у виданнях, які належать до напряму "соціальні комунікації". ЕГ звертає увагу на часткову відповідність ОП підкритерію 6.1, оскільки публікаційна активність НПП в основному представлена у виданнях історичного спрямування. ЕГ констатує, що ОП загалом відповідає Критерію 6, зокрема підкритерії 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 цілком відповідають вимогам, підкритерій 6.1 – частково. Недоліки, які мають місце в ОП, не критичними, їх можна усунути найближчим часом за умови розширення публікаційної представленості у виданнях з галузі соціальних комунікацій.	Частково погоджуємося, що публікаційна активність НПП, які забезпечують викладання на ОП, забезпечується у виданнях історичної спрямованості. Водночас відзначаємо, що НПП публікують праці на сторінках науково-практичного журналу «Архіви України» (головний редактор – М. Палієнко), який віднесений до фахових видань категорії «Б» зі спеціальностей 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа («соціальні комунікації») та 032 «Історія та археологія», наукового журналу «Український інформаційний простір» (Я.Калакура, М. Палієнко; фаховий зі спеціальностей 061 «Журналістика та інформація», 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа). Також викладачі мають низку публікацій у періодичних виданнях, віднесених до категорії «А», що входять до наукометричних баз Scopus, Web of Science, у т.ч. «Рукописна та книжкова спадщина України» (М.Палієнко, Н.Коломієць; Web of Science, журнал фаховий з історичних наук та соціальних комунікацій), «Przegląd Archiwalny Instytutu Pamięci Narodowej» (М.Палієнко; Web of Science; Польща), «Codrul Cosminului» (Г.Коцур; Scopus; Румунія); «Problems and Perspectives in Management» (О.Сербін; Scopus); «Український історичний журнал» (Я. Калакура, М. Палієнко; Web of Science). Підготовлено матеріали для журналу «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія».
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси Не виявлено Експертна група відмічає відсутність слабких сторін та недоліків за критерієм 7 під час реалізації ОП «Архівістика та управління документацією» (Бакалавр). Як взірцеву практику відмічаємо залучення здобувачів вищої освіти до практичної роботи (стародруки, безконтактні сканери) на базі Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича.	
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ
На зустрічі зі здобувачами ВО, було зазначено, що їм не вистачає інформування про загальноуніверситетські заходи, експертна група, рекомендує, посилити інформування здобувачів ВО щодо заходів які проводяться в ЗВО.	Інформація про загальноуніверситетські заходи регулярно і завчасно оприлюднюється на сайті КНУТШ у рубриках Календар подій (https://www.univ.kiev.ua/ua/knu-callendar), Facebook сторінці університету (https://www.facebook.com/kyiv.university), історичного факультету (https://www.facebook.com/history.univ.kiev.ua), дублюється в Телеграм-каналах. Здобувачам ОП постійно нагадують про доцільність підписуватися на сторінки Університету, факультету, кафедри в соціальних мережах, стежити за повідомленнями. Проте спостерігається певна пасивність здобувачів у використанні інституційних платформ соціальних мереж. Дається взнаки життя та навчання в умовах воєнного стану. Водночас здобувачі ОП періодично беруть участь у заходах, організованих Університетом, зокрема, міжнародних наукових конференціях студентів, аспірантів та молодих вчених «Шевченківське літо - 2022», «Шевченківська весна – 2023», зустрічах та презентаціях (https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02U8fAGHRpj7oW7rDopiahceC2VCzSn4AsKZpZmJuN8mgTKVE2U5nS7VVBX9WSvZDNQl&id=100063596288819).
Критерій 9. Прозорість та публічність	
Для інформування широкого кола стейкхолдерів проект програми та результати громадського обговорення відсутні на веб-сайті. Рекомендовано розміщувати проект ОП не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми, а також публікувати результати громадського обговорення. ОП «Архівістика та управління документацією» відповідає критерію 9, ЗВО дотримується принципів публічності і прозорості: на сайті кафедри доступна актуальна інформація про освітню програму, освітні компоненти, результати опитувань здобувачів ВО тощо. Найвні недоліки не є критичними та можуть бути усунені при наступному оновленні ОП.	Перша і друга редакції ОП «Архівістика та управління документацією» пройшли обговорення із залученням широкого кола стейкхолдерів – науково-педагогічних працівників, роботодавців, здобувачів освіти, випускників, що відображено у відгуках, рецензіях, протоколах розширених засідань випускової кафедри. Постійно відбувається моніторинг освітнього процесу на ОП, здобувачі можуть взяти участь в опитуванні і висловити свої пропозиції щодо вдосконалення ОП та її окремих компонентів (http://archives.knu.ua/training-courses/bachelor/questionnaire/). Роботодавці, випускники, представники академічного середовища також мають можливість висловити свої рекомендації під час круглих столів, методичних семінарів, присвячених проблемам професійної освіти. Проект наступної редакції ОП буде також оприлюднений для обговорення на сайті випускової кафедри. Вимога своєчасності оприлюднення (не менш як за місяць до затвердження) неухильно дотримується Університетом